

На основу члана 16. и 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине, доноси

ПРАВИЛНИК О ОДОБРАВАЊУ ЛЕТОВА

ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим правилником утврђују се услови и начин издавања одобрења за летење домаћим и страним ваздухопловима у ваздушном простору Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Примјена)

Одредбе овог правилника примјењују се на домаће и стране цивилне ваздухоплове који полијећу и слијећу на међународне аеродроме у Босни и Херцеговини и на ваздухоплове који прелијећу Босну и Херцеговину.

Члан 3.

(Појмови)

Појмови који се употребљавају у овом правилнику имају сљедеће значење:

- а) аеродромски слот: временски оквир резервисан за лет у доласку/одласку са неког аеродрома,
- б) државни ваздухоплови: ваздухоплови уписани у регистар неке земље, који се у складу са међународним уговорима употребљавају у војне, царинске и полицијске сврхе и ваздухоплови који се користе искључиво за превоз лица која уживају посебан статус,
- ц) генерална авијација: ваздухоплови који се не користе за комерцијални транспорт или за радове из ваздуха,
- д) манифестација: активност оператора у циљу промоције ваздухопловне дјелатности, ваздухоплова, односно ваздухопловног производа,

- е) одобрење за летење: допуштење оператору ваздухоплова да извршава летове у ваздушном простору Босне и Херцеговине,
- ф) оператор ваздухоплова: физичка или правна особа која је власник или корисник ваздухоплова,
- г) опасна материја: ствари или супстанце које могу представљати ризик по здравље, безбједност имовине или животне средине и наведене су у техничким упутствима као опасне материје или су класификоване у складу са тим упутствима,
- х) радови из ваздуха: операција у којој се ваздухоплов користи за специјалне услуге у пољопривреди, грађевинарству, за потребе снимања/фотографисања, у циљу осматрања и праћења, трагања и спасавања, маркетинга, итд.

Члан 4.

(Усклађеност)

Правилник је у складу са Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине, Наредбом о летењу ваздухоплова и стандардима и препорученом праксом ИКАО-а, садржаним у Анексу 8 - Пловидбеност ваздухоплова и Анексу 18 - Безбједан транспорт опасних материја ваздухом.

ДИО ДРУГИ – ОДОБРАВАЊЕ ЛЕТОВА И АЕРОДРОМСКИХ СЛОВОТА

Члан 5.

(Летење државних и цивилних ваздухоплова)

Летење државних ваздухоплова у ваздушном простору Босне и Херцеговине одобрава Министарство иностраних послова, а летење цивилних ваздухоплова одобрава Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВНДСА).

Члан 6.

(Полијетање и слијетање ваздухоплова у међународном саобраћају)

- (1) Ваздухоплови који улазе, односно напуштају ваздушни простор Босне и Херцеговине, своје прво слијетање односно посљедње полијетање морају извести на неком од међународних аеродрома на којима је организована служба за прелазак државне границе.
- (2) Изузетно од одредби из става (1) овог члана, прво слијетање, односно полијетање за ваздухоплове који учествују у међународном ваздушном саобраћају, може се извршити и на другим аеродромима или летиштима уколико оператор аеродрома осигура службе неопходне за прелазак државне границе.

Члан 7.

(Обавезно осигурање ваздухоплова)

Сваки оператор ваздухоплова, да би летио у ваздушном простору БиХ, обавезан је посједовати осигурање од одговорности за штету начињену путницима, пртљагу, терету и трећим лицима у складу са ЕУ Регулативом бр. 785/2004.

Члан 8.

(Летови за које нису потребна одобрења ВНДСА)

(1) Летови за које нису потребна одобрења ВНДСА:

- а) летови страних државних ваздухоплова (дипломатски летови) - захтјеви за издавање одобрења подnose се Министарству иностраних послова Босне и Херцеговине, дипломатским путем,
- б) летови државних ваздухоплова Босне и Херцеговине,
- ц) ваздухоплови ЕУFOR-а и НАТО-а, као и ваздухоплови који не припадају НАТО-у, а служе за подршку операцијама Европске уније, имају право на слободан пролаз без ограничења и на несметану слободу летења ваздушним простором Босне и Херцеговине, а на основу одредби „Анекса протокола о преносу надлежности над ваздушним простором Босне и Херцеговине“ потписаног 2007. године у Паризу,
- д) медицински летови - летови код којих је потребно предузети тренутне акције у случају опасности и медицинске евакуације (МЕDEVAC), као и транспорт тешких болесника у и из БиХ,
- е) летови за потребе трагања и спасавања (SAR),
- ф) технички летови,
- г) слијетање у случају нужде,
- х) летови домаћих и страних цивилних ваздухоплова за сопствене потребе,
- и) летови генералне авијације,
- ј) летови домаћих и страних цивилних ваздухоплова када се у плану лета декларише као некомерцијални (превоз за властите потребе, приватни) лет,
- к) летови домаћих и страних цивилних ваздухоплова када се у плану летења декларише као хуманитарни лет,
- л) комерцијални летови домаћих и страних цивилних ваздухоплова у нередовном саобраћају, чији број искористивих сједишта не прелази 10,
- м) летови за обуку у ваздушном простору Босне и Херцеговине са слијетањем, односно

полијетањем са међународних аеродрома у Босни и Херцеговини,

н) прелети, изузев за прелете који превозе опасне материје или наоружање и муницију преко територије Босне и Херцеговине.

Члан 9.

(Захтјев за аеродромски слот)

- (1) Захтјев за аеродромски слот, без претходно прибављеног одобрења ВНДСА, неће бити разматран.
- (2) Захтјев за одобрење аеродромског слота упућује се оперативним центрима аеродрома, уз приложено одобрење ВНДСА.

Члан 10.

(Додјелјивање слота и измјене)

- (1) Оперативни центри аеродрома у Босни и Херцеговини су одговорни за издавање слотова.
- (2) Придржавање аеродромског слота је обавезно за све операторе.
- (3) Промјене које се односе на вријеме извршења лета, дестинације, категорију лета или поништење одобрења од стране ВНДСА, морају се доставити оперативном центру аеродрома одговорном за издавање слота.
- (4) Поништени или пропуштени летови нису предмет аутоматске ревизије. Уколико је одобрење за лет истекло, оператор је дужан поднијети нови захтјев за одобрење, као и нови захтјев за одобрење аеродромског слота.

Члан 11.

(Радно вријеме ВНДСА)

Радно вријеме ВНДСА је од 09:00 до 17:00 (локално вријеме) сваким радним даном, осим у дане празника. Као дани празника рачунају се дани празника утврђени ентитетским законима.

ДИО ТРЕЋИ – ЛЕТОВИ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ОДОБРЕЊЕ ВНДСА

Члан 12.

(Захтјеви за издавање одобрења)

- (1) Захтјеви за издавање одобрења оператору ваздухоплова за извођење редовних или нередовних међународних и домаћих летова у ваздушном простору Босне и Херцеговине, подносе се у ВНДСА, Одјелјењу за одобравање летова, факсом на број +387 51 921 520, електронском поштом на Е-mail flightrequest@bhdca.gov.ba или на AFTN адресу LQBHYEYX.

(2) BHCSA издаје писано одобрење и доставља га подносиоцу захтјева у предвиђеном року.

Члан 13.

(Документација)

- (1) Оператори који лете у ваздушном простору Босне и Херцеговине, у комерцијалне сврхе, приликом подношења захтјева за редовне или нередовне летове први пут, уз захтјев за одобрење лета морају доставити и слjedeће документе:
- а) сертификат ваздушног оператора (енгл. Air Operator Certificate - AOC),
  - б) радну дозволу ваздухопловног оператора (енгл. Operation licence),
  - ц) сертификат о регистрацији ваздухоплова,
  - д) сертификат о пловидбености ваздухоплова (енгл. Airworthiness Certificate), укључујући и сертификат о продужењу пловидбености (енгл. Airworthiness Review Certificate),
  - е) сертификат о осигурању који укључује и осигурање за штету нанесену трећим лицима (Insurance Certificate),
  - ф) сертификат о буци ваздухоплова (енгл. Noise Certificate),
  - г) дозволу за радио-станицу (енгл. Radio Station Licence),
  - х) чартер летови: уговор оператора и наручиоца услуге,
  - и) уговор о изнајмљивању ваздухоплова (енгл. Wet Lease, Dry Lease), уколико је ваздухоплов изнајмљен,
  - ј) додатну документацију на захтјев BHCSA.

Члан 14.

(Рок важења издатог одобрења)

- (1) Одобрења за појединачне летове издате од стране BHCSA важе 72 сата. На захтјев оператора одобрење може бити издато и на дужи период (радови из ваздуха, спортске манифестације).
- (2) Рок важења одобрења рачуна се од времена предвиђеног уласка у ваздушни простор Босне и Херцеговине, односно од предвиђеног времена полијетања са аеродрома у Босни и Херцеговини.
- (3) Уколико лет није остварен у року наведеном у ставу (1), оператор је дужан поднијети нови захтјев.

ДИО ЧЕТВРТИ – РЕДОВНИ ЛЕТОВИ

Члан 15.

(Захтјев за редовне летове)

- (1) Захтјев за издавање одобрења за обављање редовног линијског ваздушног саобраћаја за љетни и зимски ред летења, оператор (домаћи и страни) подноси у ВНДСА најкасније 30 дана прије планираног почетка летења.
- (2) Захтјев за издавање одобрења подноси се на за то прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници ВНДСА.
- (3) Поред документата наведених у члану 13. Правилника, оператор у захтјеву за одобрење мора навести сљедеће податке:
  - а) назив оператора, адресу, број телефона и број факса,
  - б) број лета/позивни знак,
  - ц) тип и регистрацију ваздухоплова,
  - д) максимални тежину ваздухоплова при полијетању (MTOW)/капацитет ваздухоплова,
  - е) седмични распоред летења,
  - ф) аеродроме полијетања и слијетања,
  - г) уколико се ради о летовима са заједничким бројем лета (Code Share), навести бројеве лета и маркетиншког и оперативног оператора,
- (4) Захтјев за издавање наведених одобрења подноси се посебно за љетни, односно, зимски ред летења.
- (5) ВНДСА просљеђује одобрење за лет или ускраћује исто, уз образложење свим операторима најкасније 20 дана прије почетка летења.
- (6) Захтјев за промјене од стране оператора подноси се у ВНДСА три радна дана прије почетка летења за све оперatore.
- (7) (Редовни летови под условима пете слободе ће се одобравати у складу са Чланом 17. овог Правилника.

ДИО ПЕТИ – НЕРЕДОВНИ (ЧАРТЕР) ЛЕТОВИ

Члан 16.

(Захтјев за нередовне летове)

- (1) Захтјев за издавање одобрења за обављање нередовних (чартер) летова, укључујући и документацију из члана 13. Правилника, ће садржавати сљедеће податке:
  - а) назив оператора, адресу, број телефона и број факса,
  - б) број лета/позивни знак,
  - ц) тип и регистрацију ваздухоплова,
  - д) максимални тежину ваздухоплова при полијетању (MTOW)/капацитет ваздухоплова,
  - е) сврху лета,
  - ф) распоред летења по датумима,
  - г) аеродроме полијетања и слијетања,
  - х) уговор оператора и наручиоца услуге (Charter Agreement).
- (2) Захтјев за издавање одобрења подноси се на за то прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници BHDSA.
- (3) Захтјев за издавање одобрења оператор подноси у BHDSA:
  - а) за један лет - један радни дан прије планираног почетка лета,
  - б) серију до четири лета у току мјесеца - најкасније пет радних дана прије почетка лета,
  - ц) серију од пет и више летова мјесечно - најкасније десет радних дана прије почетка лета.
- (4) BHDSA је дужна одобрење за лет или ускраћивање истог, уз образложење, доставити оператору ваздухоплова најкасније:
  - а) за један лет - пет сати прије почетка лета,
  - б) до четири лета - најкасније три радна дана прије почетка лета,
  - ц) пет и више летова мјесечно - најкасније четири дана прије почетка лета.
- (5) Нередовни летови под условима пете слободе ће се одобравати у складу са Чланом 17. овог Правилника.

Члан 17.

(Летови под условима пете слободе)

(1) Редовни летови и нередовни летови (за 4 и више летова у току мјесеца, рачунајући све појединачне летове) под условима пете слободе, могу се одобрити ако постоје билатерални или мултилатерални уговори између државе оператора и БиХ на основу реципроцитета, односно у складу са ЕСАА споразумом.

(2) Захтјев за одобрење летова са међународних аеродрома у Босни и Херцеговини, који спадају под пету слободу, упућује се ВНДСА најкасније 7 дана прије планираног почетка лета.

(3) За нередовне летове (мање од четири лета мјесечно), који спадају под пету слободу, оператор је дужан прибавити писмо сагласности (Non objection letter), од лиценцираних домаћих оператора, било да се ради о превозу путника или терета.

(4) ВНДСА је дужна, на захтјев оператора, доставити листу лиценцираних домаћих оператора у року од једног радног дана (24 часа).

(5) Ако домаћи оператори, послјије пријема захтјева за сагласност од стране страног оператора, не одговоре у року од једног радног дана (24 часа), сматра се да тај оператор нема приговора да лет изведе страни оператор.

(6) Уколико подносилац захтјева за извршење лета из става (3) овог Члана, под условима пете слободе, закључи комерцијални уговор са неким оператором из Босне и Херцеговине, коме је упутио захтјев за сагласност/приговор за лет, дужан је копију уговора и документа, наведених у Члану 12. Правилника, доставити у ВНДСА најкасније три радна дана прије почетка лета.

(7) ВНДСА ће, приликом разматрања захтјева за лет из става (3) овог Члана, под условима пете слободе, издати одобрења сљедећим редослиједом:

а) домаћем оператору, који је дао приговор и изразио жељу да сам, користећи сопствене капацитете, преузме обавезу извршења захтјеваног лета. У том случају, ВНДСА домаћем оператору даје тачне податке о изнајмљивачу и одређује рок до када оператор мора доставити потписан уговор са изнајмљивачем. Оператор је дужан доставити тражени уговор не касније од три радна дана прије почетка лета;

б) домаћем оператору, који је изразио жељу да предметни лет изврши под својим кодом, изнајмљујући ваздухоплов са посадом (Wet Lease), а из оправданих разлога не може користити ваздухоплове из своје флоте. Оператор је дужан доставити тражени уговор не касније од три радна дана прије почетка лета;

ц) страном оператору, који у кооперацији са домаћим оператором закључи неки од уговора који укључује ангажовање домаћег оператора (Code share, Subcharter);

д) када ниједан од наведених модалитета није могуће остварити, ВНДСА ће у циљу заштите права путника или робе да буду превезени, издати одобрење страном оператору који је поднио захтјев за одобрење лета.

ДИО ШЕСТИ – ТРАНСПОРТ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА И ДЕПОРТОВАНИХ ЛИЦА

Члан 18.

(Транспорт опасних материја)

(1) Транспорт опасних материја у ваздушном саобраћају у/из Босне и Херцеговине врши се у складу са стандардима и препорученом праксом утврђеним у ИКАО Анексу 18, Безбједан транспорт опасних материја ваздухом и ИКАО Документом 9284, Техничко упутство за безбједан транспорт опасних материја ваздухом.

(2) Оператор који обавља нередовне летове у превозу опасних материја са међународних аеродрома у Босни и Херцеговини, поред захтјева за лет и докумената из Члана 13. Правилника, мора доставити и слједеће документе:

- а) извозну декларацију (Shipper declaration),
- б) сертификат о крајњем кориснику (End User Certificate),
- с) инструкције за паковање (Packing instructions)
- д) одобрење за слијетање ваздухопловних власти крајње дестинације и међуслијетања уколико она постоје.

(3) Извозник, односно увозник опасних терета, дужан је обезбиједити сву потребну документацију и дозволе од надлежних органа Босне и Херцеговине.

(4) Манипулацију опасних терета на аеродромима врши овлашћено и сертифицивано аеродромско особље.

(5) Захтјев за одобрење летова који превозе опасне материје у и из БиХ, упућује се ВНДСА на прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници ВНДСА, најкасније десет дана прије планираног лета.

(6) Прелет преко територије БиХ ваздухоплова који превозе опасне материје могућ је једино уз одобрење ВНДСА.

(7) Захтјев за прелет преко територије БиХ, ваздухоплова који превозе опасне материје подноси се на прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници ВНДСА, најкасније десет дана прије планираног лета.

Члан 19.

(Изузеће за транспорт опасних материја)

(1) Транспорт опасних материја које су забрањене за транспорт ваздухом, може се обављати само уколико ВНДСА изда изузеће за такав лет.

(2) Оператор који обавља нередовне летове у превозу опасних материја које су забрањене за транспорт ваздухом, поред захтјева за изузеће и докумената из Члана 13. Правилника, мора доставити и слједеће документе:

- а) извозну декларацију (Shipper declaration),
- б) сертификат о крајњем кориснику (End User Certificate),

- д) инструкције за паковање (Packing instructions)
  - е) изузеће ваздухопловних власти крајње дестинације и међуслијетања уколико постоје, када се превоз опасних материја обавља са неког од међународних аеродрома у БиХ,
  - е) изузеће ваздухопловних власти полазне и крајње дестинације и међуслијетања уколико она постоје, када се ради о прелету територије БиХ.
- (3) Захтјев за издавање изузећа за превоз опасних материја које нису дозвољене за транспорт ваздухом, преко територије БиХ подноси се на за то прописаном обрасцу који се може наћи на интернет страници ВНДСА.
- (4) Подносиоци Захтјева за изузеће за превоз опасних материја ваздухом, дужни су уплатити висину накнаде за провођење поступка одобравања изузећа од примјене прописа у складу са Одлуком о накнадама за финансирање рада ВНДСА (Сл. гласник БиХ бр.56/15).

ДИО СЕДМИ – VFR ЛЕТОВИ

Члан 20.

(VFR летови)

- (1) VFR летови у FIR Сарајево могу се изводити са аеродрома, хелидрома и летишта које је верификовала ВНДСА.
- (2) Одобрење ВНДСА за VFR летове није потребно осим у случајевима ванаеродромског слијетања/полијетања, те летова изнад нивоа лета 100.
- (3) У случајевима ванаеродромског полијетања/слијетања, оператор је дужан поднијети захтјев ВНДСА најкасније 10 дана прије почетка лета, уз претходно прибављену сагласност власника земљишта на којем ће се операције извршити. На основу поднесеног захтјева и достављене писмене сагласности власника о коришћењу земљишта, овлашћени инспектори ВНДСА ће изаћи на терен и дати стручно мишљење о коришћењу терена за тражене операције.
- (4) ВНДСА просљеђује одобрење за лет или ускрађује исти, уз образложење подносиоцу захтјева, најмање 3 дана прије планираног почетка лета.
- (5) VFR летови изнад нивоа лета 100 разматрају се од случаја до случаја. Захтјев за одобрење се подноси у ВНДСА најмање 10 дана прије планираног почетка лета.
- (6) ВНДСА просљеђује одобрење за лет или ускрађује исто, уз образложење подносиоцу захтјева, најмање 3 дана прије планираног почетка лета.
- (7) Подносиоци Захтјева за ванаеродромско слијетање, дужни су уплатити висину накнаде за провођење поступка одобравања тражених активности у складу са Одлуком о накнадама за финансирање рада ВНДСА (Сл. гласник БиХ бр.56/15).

ДИО ОСМИ – СПОРТСКЕ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ У ВАЗДУХУ

Члан 21.

(Спортске активности)

- (1) Захтјев за издавање одобрења страном и домаћем оператору за извођење спортских манифестација, у смислу организованог приказа ваздухопловних активности пред публиком, у сврху промоције ваздухопловног спорта, као што су падобрански скокови, акробатско и групно летење, летење једрилица, балона и друге спортске ваздухопловне активности подноси се најкасније двадесет радних дана прије почетка планираних активности. BHDSA просљеђује одобрење за обављање манифестације или ускраћује исто, уз образложење подносиоцу захтјева, најкасније пет радних дана прије почетка активности.
- (2) Захтјев за издавање одобрења подноси се на за то предвиђеном обрасцу који се може наћи на Интернет страници BHDSA.
- (3) Подносилац захтјева треба доставити сљедећу документацију и податке:
  - а) организатор активности,
  - б) одговорна/контакт особа,
  - ц) детаљан опис активности,
  - д) датум почетка/завршетка активности,
  - е) вријеме почетка/завршетка активности,
  - ф) висину до које ће се активности одвијати,
  - г) дефинисану зону активности,
  - х) број учесника,
  - и) податке о власнику или кориснику ваздухоплова,
  - ј) тип, регистрацију, MTOW и позивни знак ваздухоплова,
  - к) сертификат о регистрацији ваздухоплова,
  - л) сертификат о пловидбености ваздухоплова (енгл. Air Worthiness Certificate),
  - м) сертификат о осигурању који покрива и осигурање трећих лица,
  - н) за стране операторе, тачан датум и вријеме прелета, аеродром полијетања/слијетања и имена и презимена чланова посаде,
  - њ) додатне податке и документацију на захтјев BHDSA.

(4) Организатор спортске манифестације дужан је попунити захтјев за издавање NOTAM-а у најближој ARO канцеларији и послати га, уз приложено одобрење BHDCA, NOTAM бироу, најкасније 72 сата прије планираног почетка активности.

(5) Подносиоци Захтјева за извођење спортских активности, дужни су уплатити висину накнаде за провођење поступка одобравања тражених активности у складу са Одлуком о накнадама за финансирање рада BHDCA (Сл. гласник БиХ бр.56/15).

Члан 22.

(Радови из ваздуха)

- (1) Захтјев за издавање одобрења страном и домаћем оператору за летове којима се приказују техничке карактеристике ваздухоплова који се користе за научна истраживања, тестирања исправности навигационе опреме, пружање услуга у пољопривреди, геодетска и друга снимања, запрашивање и друге сличне активности, подноси се најкасније петнаест дана прије почетка лета. BHDCA просљеђује одобрење за лет или ускраћује исти, уз образложење подносиоцу захтјева, најкасније три радна дана прије почетка лета.
- (2) Изузетно од одредби из става (1) овог члана, рок за подношење захтјева за радове из ваздуха, када је ријеч о квару и тестирању (калибражи) навигационе опреме на аеродромима у Босни и Херцеговини, не може бити краћи од 24 сата.
- (3) За активности наведене у ставу (1) члана, подносилац захтјева је дужан прибавити потребна одобрења и сагласности надлежних органа власти у Босни и Херцеговини, у зависности од врсте активности.
- (4) Захтјев за издавање одобрења из става (1) члана, подноси се на прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници BHDCA.
- (5) Подносилац захтјева треба доставити сљедећу документацију и податке:
  - а) сертификат ваздушног оператора (енгл. Air Operator Certificate - AOC),
  - б) радну дозволу ваздухопловног оператора (енгл. Operation licence),
  - ц) сертификат о регистрацији ваздухоплова,
  - д) сертификат о пловидбености ваздухоплова (енгл. Air Worthiness Certificate),
  - е) сертификат о осигурању, који покрива и осигурање трећих лица,
  - ф) податке о власнику или кориснику ваздухоплова,
  - г) тип, регистрацију, MTOW и позивни знак ваздухоплова,
  - х) опрему ваздухоплова,
  - и) податке о наручиоцу радова из ваздуха и копију уговора,

- ј) детаљну сврху лета,
- к) аеродроме и времена полијетања/слијетања,
- л) маршруте, односно зоне у којима ће се активности одвијати,
- м) за стране операторе, тачан датум и вријеме прелета, висину, маршрут и улазно излазне тачке/коридоре у ваздушни простор Босне и Херцеговине, аеродром полијетања/слијетања и имена и презимена чланова посаде, путника, држављанство и бројеве важећих пасоша,
- н) додатне податке и документацију, уколико се укаже потреба.

Члан 23.

(Беспилотне летјелице)

- (1) Захтјев за издавање одобрења за лет беспилотне летјелице подноси се најкасније 10 дана прије планираног почетка лета. ВНДСА просљеђује одобрење за лет или мишљење о оспоравању, уз образложење подносиоцу захтјева, најкасније три дана прије почетка лета.
- (2) Захтјев за издавање одобрења подноси се на прописаном обрасцу који се може наћи на Интернет страници ВНДСА.
- (3) Подносилац захтјева треба доставити сљедећу документацију и податке:
  - а) податке о наручиоцу радова из ваздуха и копију уговора,
  - б) податке о власнику или кориснику летјелице,
  - ц) податке о оператору,
  - д) одговорну особу,
  - е) опис активности,
  - ф) податке о летјелици,
  - г) зону активности,
  - х) висину до које ће се активности проводити,
  - и) почетак и завршетак активности,
  - ј) сертификат о осигурању, који покрива осигурање трећих лица,
  - к) аеродроме полијетања/слијетања,
  - л) додатне податке и документацију на захтјев ВНДСА.

- (2) Организатор активности дужан је попунити захтјев за издавање NOTAM-а у најближој ARO канцеларији и послати га, уз приложено одобрење BHDSA, NOTAM бироу, најкасније 72 сата прије планираног почетка активности.

Члан 24.

(Ускраћивање издавања одобрења)

BHDSA неће издати одобрење за лет уколико:

- а) подносилац захтјева није доставио податке и документацију тражену Правилником,
- б) ваздухоплов, односно оператор се налазе на листи ваздухоплова/оператора којима је забрањено летење у ваздушном простору Европске уније,
- ц) постоји основана сумња да би летење ваздухоплова угрозило безбједност ваздушне пловидбе и њених учесника, као и трећих лица.

ДИО ДЕВЕТИ – ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

(Ступање на снагу)

- (1) Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о одобравању летова објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр. 50/13 од 25.06.2013. године.
- (2) Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број:1-3-02-3-658-2/15
Бања Лука, 27. јули 2015. године

Генерални директор
Ђорђе Ратковица, с.р.